

การรับรู้ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงาน ย่านพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร

Perception and Use of Health Information through the Internet of Middle-Aged People in Phaholyothin Road Area Organization Association, Bangkok

ภูมิพัฒน์ ตระกูลทัศน์เจริญ*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตหาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางอินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพหลโยธินกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 339 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากชมรมหน่วยงานย่านพหลโยธิน ที่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe's Method) ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63.10 อายุระหว่าง 43 - 52 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.4 ส่วนใหญ่ทำงาน

ในหน่วยงานราชการร้อยละ 61.9 มีรายได้ต่อเดือน 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 73.7 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 59.3 สถานภาพสมรส ร้อยละ 73.2 และไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 65

พฤติกรรมการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 64.3 ใช้เวลาในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตระยะเวลา น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 53.4 โดยส่วนใหญ่ใช้งานที่บ้าน ร้อยละ 52.2 ช่วงเวลาที่เข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ ใช้ช่วงเวลา 08.01-12.00 น. ร้อยละ 34.8 เหตุผลหลักในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เพราะเข้าใช้สังคมออนไลน์ ร้อยละ 36.6 ทศนคติที่มีต่อสื่อทางอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสื่อทางอินเทอร์เน็ต ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.24$)

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านสุขภาพในเรื่องโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผ่านอินเทอร์เน็ตของวัยกลางคน

*สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ได้แก่ เพศ โรคประจำตัว รายได้ การศึกษา และทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ต

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีความสัมพันธ์กันกับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารระดับปานกลาง โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.6 - 0.7

คำสำคัญ: การรับรู้ การใช้ประโยชน์ ข่าวสารด้านสุขภาพ สื่อทางอินเทอร์เน็ต

Abstract

The purposes of this study were to investigate the perception and use of health information, to find factors affecting to perception and use of health information and to examine the correlation between perception and use of health information through the Internet of middle aged people in Phaholyothin Road Area Organization Association, Bangkok. The study samples was of 339 middle-aged (40 to 60 year-old) using stratified random sampling method. The data were collected by questionnaires. Statistics used in data analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Sheffe's Method. The results were summarized as follows:

The majority, 63.1 percent, were males. Of these, 48.4 percent were aged 43-82 years and amongst this figure 61.9 percent worked for government agencies. Some 73.7 percent of this group had a monthly income between 15,001 to 30,000 baht. In addition, 53.4 percent had a bachelor's degree and 73.2 percent were married, while 65 percent had no congenital disease.

Some 64.3 per cent accessed the internet more than once a day time, with 53.4 percent of this figure spending less than one hour online each time. Just over half, or 52.2 percent, used the internet at home, 34.8 percent accessed it between 8.01 to 12.00 o'clock, and 34.3 percent used it mainly for social media

The factors affecting the perception and utilization of health information with regard to non-communicable diseases, herbs, dietary supplementary through the Internet by middle-aged people were gender, congenital diseases, income, education, and attitudes towards the Internet.

The correlation between perception and uses of health information was at the moderate level, ranging from 0.6 to 0.7.

Keywords: Perception, Use of Health Information, Internet

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศทั้งนี้ต้องเริ่มจากการพัฒนาคนหรือที่เรียกว่ามนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตโดยการเสริมสร้างให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีทักษะในการคิดเป็น ทำเป็น การคิดวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์มีคุณธรรม/จริยธรรม รู้จักสิทธิ หน้าที่ของตนเองและให้ความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่น จากการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553: 29) พบว่า สังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วและ

จะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2568 โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีประชากรวัยสูงอายุมากที่สุดถึงเกือบ 1 ใน 3 ของประชากรสูงอายุทั่วประเทศ ขณะที่กรุงเทพมหานครจะมีการเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุอย่างรวดเร็ว สำหรับโครงสร้างประชากร วัยเด็กมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 20.5 ในปัจจุบัน และจะเหลือร้อยละ 18.3 ในปี 2559 เป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยที่ลดลงต่ำกว่าระดับทดแทน ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 1.6 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวทำให้สัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงจากสัดส่วนประชากรเด็ก : แรงงาน : ผู้สูงอายุจากร้อยละ 20.5 : 67.6 : 11.9 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 18.3 : 66.9 : 14.8 ในปี 2559 กลุ่มวัยทำงานภาพรวมกำลังแรงงานมีการศึกษาสูงขึ้นแต่ผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยยังคงอยู่ในระดับต่ำ อายุเฉลี่ยประชากรสูงขึ้นเรื่อยๆ ในปี 2552 เฉลี่ยอยู่ที่ 43 ปี โดยเป็นผู้มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 20.5 กลุ่มวัยสูงอายุแม้จะมีอายุยืนยาวขึ้นแต่ประสบปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้นโดยพบว่าร้อยละ 31.7 ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง รองลงมาคือ เบาหวาน ร้อยละ 13.3 และหัวใจ ร้อยละ 7.0 ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลของภาครัฐในอนาคต

ในขณะเดียวกันผู้ใช้บริการสืบค้นหาสารสนเทศด้านสุขภาพผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างประสบความยากลำบากในการใช้ข้อมูล อันเนื่องจากการที่สารสนเทศที่เผยแพร่บนระบบเครือข่ายนั้นมีอยู่มากมายมหาศาลจึงเป็นสิ่งที่ยากในการที่จะเกิดความเชื่อมั่นในแหล่งข้อมูลและความเชื่อถือในข้อมูลที่ปรากฏภายหลังจากการสืบค้นและการเลือกใช้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง เพราะข้อมูลในแต่ละแหล่งข้อมูลต่างก็มีความน่าเชื่อถือและคุณภาพของสารสนเทศที่แตกต่างกัน ซึ่งก็พบว่ามีความสับสนอยู่เป็นจำนวนมาก เช่นกันที่ไม่ตรงกับความต้องการและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้มีอีกส่วนหนึ่งที่เป็นเรื่องต้องระมัดระวังในการเลือกรับข้อมูลด้านสุขภาพ เช่น จากการศึกษาของจันทร์คม ภูดิธวิวัฒน์ (2550: 65) ได้ศึกษาการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคผ่าน

สื่ออินเทอร์เน็ตแอคทีฟ ในระบบธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ได้มีข้อมูลข่าวสารในหมวดยารักษาโรค ยาบำรุงหรือวิตามิน มีการโพสต์ผ่านเว็บไซต์ สรรพคุณสินค้าที่ได้รับความนิยมและเป็นไปตามกระแส ได้แก่ กลุ่มสมุนไพร หรือสินค้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและประเภทน้ำมัน บำบัด หรือสปาต่างๆ การใช้เว็บไซต์ในการขายผลิตภัณฑ์ในลักษณะเครือข่ายขายตรง หรือกลุ่มคล้ายๆ กลุ่มการขายแบบลูกโซ่ โดยอ้างถึงตัวสินค้าที่มีประสิทธิภาพ และรายได้ที่สามารถชักชวนให้เข้าร่วมกับกลุ่มสินค้า อย่างไรก็ตาม ยาบำรุงหรือวิตามิน นั้นเป็นสินค้าที่ผู้ขายไม่ว่าจะเป็นอิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่น ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐด้านการคุ้มครองผู้บริโภค คือ สคบ. และ อย.

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชนได้เกิดข้อสงสัยขึ้นว่า กลุ่มคนวัยกลางคนซึ่งกำลังจะก้าวไปสู่วัยชราใน 10 ปีข้างหน้าจะเลือกรับข่าวสารด้านสุขภาพอย่างไร เพื่อนำมาส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อการเตรียมพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยชราที่มีสุขภาพดี และจากการศึกษาทฤษฎีการรับรู้ข่าวสาร การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยซึ่งสามารถอธิบายผู้รับสารในฐานะผู้กระทำกับสื่อมวลชน (Active audience) โดยการเลือกสรร และประมวลข่าวสารจากการใช้สื่อเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสาร ข้อมูลที่ตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการบางอย่างไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายจิตใจ สังคมที่แต่ละคนอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกัน สื่อมวลชนจึงไม่ได้เป็นเพียงฝ่ายเดียวที่จะกำหนดผลตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร แต่ผู้รับสารมีส่วนร่วมและมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดผลลัพธ์ของข่าวสารนั้นๆ ทั้งนี้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ควบคุมโดยผู้ใช้ กล่าวคือผู้ใช้สามารถที่จะเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารตามความต้องการ การจะเปิดรับหรือจะปฏิเสธข้อมูลที่เห็นว่ามันน่าสนใจทำได้อย่างสะดวกซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นการรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย เพื่อให้ทราบว่าคนกลุ่มวัยกลางคนมีการเลือกเปิดรับข้อมูลด้านสุขภาพผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ตเพื่อการใช้ประโยชน์และตอบสนองความต้องการมากน้อยเพียงไร และปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข้อมูล และการใช้

ประโยชน์ในข้อมูลดังกล่าว ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มาจากชมรมหน่วยงานย่านพลโยธิน ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครก็เป็นส่วนหนึ่งของชมรมนี้ ผลการศึกษาที่ได้ก็จะเป็นประโยชน์แก่องค์กรที่เป็นสมาชิกในชมรม และมหาวิทยาลัยเอง ที่ใช้เป็นแนวทางในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพได้ตรงเป้าประสงค์ได้มากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพลโยธิน
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพลโยธิน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพลโยธิน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการ

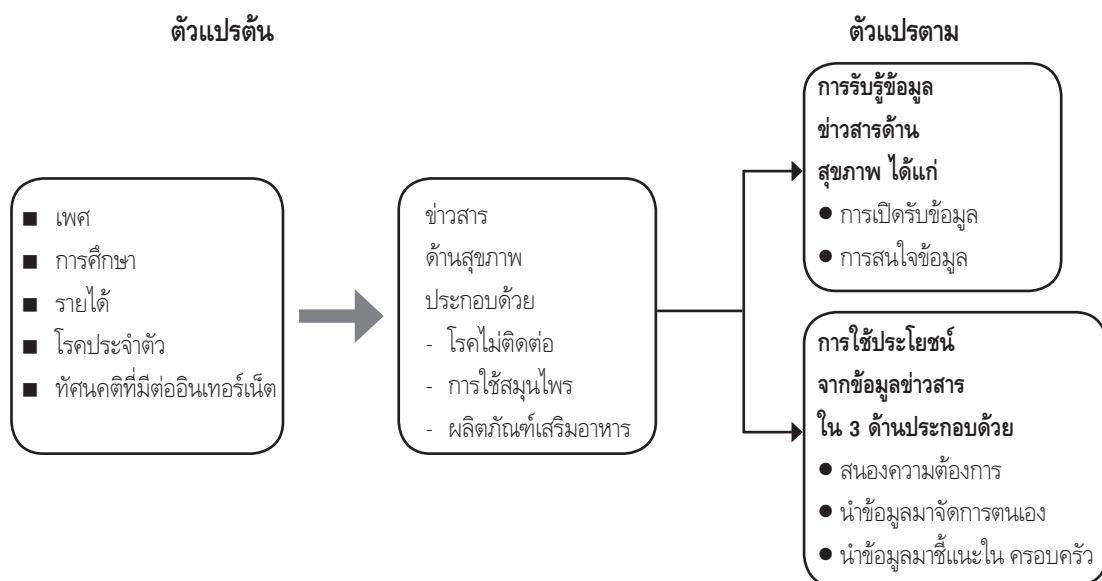
เก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มคนวัยกลางคนที่อายุระหว่าง 40 - 60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2557 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ประกอบด้วย เพศ รายได้ การศึกษา โรคประจำตัว และทัศนคติต่อสื่ออินเทอร์เน็ต

การรับรู้ข้อมูลประกอบด้วยการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพ และการสนใจข้อมูลในประเด็นโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพรร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และการใช้ประโยชน์จากสื่อข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในประเด็นโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพรร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ประกอบด้วย 1. สนองความต้องการในการดูแลสุขภาพ 2. นำข้อมูลด้านสุขภาพมาใช้จัดการตนเอง 3. นำข้อมูลด้านสุขภาพชี้แนะในครอบครัว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมหรือทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านเพศ การศึกษา รายได้ โรคประจำตัว และทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ต ที่ต่างกันมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในเขตกรุงเทพมหานคร ต่างกัน

2. ปัจจัยด้านเพศ การศึกษา รายได้ สถานภาพครอบครัว โรคประจำตัว และทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ต ที่ต่างกัน มีการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในเขตกรุงเทพมหานครต่างกัน

3. การรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาการรับรู้ และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพลโยธิน ได้อธิบายขั้นตอนวิธีการทำการวิจัยโดยได้แก่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ประชากรคือประชาชนวัยกลางคนที่มีความอายุระหว่าง 40 - 60 ปี ทำงานในหน่วยงานในชมรมย่านพลโยธิน ทั้งสิ้น 32 หน่วยงาน มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 5,000 คน (ประมาณการจากการขอข้อมูลจากแต่ละหน่วยงาน ซึ่งได้รับการตอบรับไม่ครบถ้วน) โดยการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 370 คน ด้วยการหาขนาดตัวอย่างในกรณีทราบจำนวนที่แน่นอน (Finite Population) โดยใช้สูตรยามานะ (Taro Yamane: 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

สูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane: 1973 อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 64.3 ใช้เวลาในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตระยะเวลา น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 53.4 โดยส่วนใหญ่ใช้งานที่บ้าน ร้อยละ 52.2 ช่วงเวลาที่เข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ ใช้ช่วงเวลา 08.01-12.00 น. ร้อยละ 34.8 เหตุผลหลักในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เพราะเข้าใช้สังคมออนไลน์ ร้อยละ 36.6

2. การเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยการรับรู้และการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตต่างกันมีการใช้ประโยชน์ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สมุนไพร ทั้งการใช้ประโยชน์รวม ด้านสนองความต้องการ และนำข้อมูลมาจัดการตนเอง ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำข้อมูลมาชี้แนะในครอบครัว ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตต่างกันการใช้ประโยชน์ข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ทั้งการใช้ประโยชน์รวม ด้านสนองความต้องการ นำข้อมูลมาจัดการตนเอง และนำข้อมูลมาชี้แนะในครอบครัว ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีความสัมพันธ์กันกับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารโดยมีค่าความสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.6 - 0.7 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยได้อภิปรายตามข้อค้นพบดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพผ่านทางอินเทอร์เน็ตพบว่า ร้อยละกลางคนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในระดับปานกลางทั้งด้านการเปิดรับข้อมูล และการสนใจข้อมูล และเห็นว่าผู้ให้ข่าวสารหวังผลทางการตลาดในระดับน้อย ร้อยละกลางคนมีวิธีการค้นหาข้อมูลที่น่าสนใจด้วยตนเองและรู้เว็บไซต์ใดมีความน่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารเพศชายและเพศหญิง พบว่า การรับรู้และใช้ประโยชน์ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ เพศหญิง ($\bar{x}$ = 3.31) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศชาย ($\bar{x}$ = 3.14) แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงมีความใส่ใจด้านสุขภาพมากกว่าเพศชาย ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรของเพศชาย ($\bar{x}$ = 3.26) มีค่าเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรมากกว่าเพศหญิง ($\bar{x}$ = 3.07) ทั้งนี้เราพบว่าเพศชายมีความสนใจเรื่องสมุนไพรมากกว่าหญิง สอดคล้องกับ นงคราญ ไชยบาล (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมสมุนไพรกระชายดำบรรจุขวดพร้อมดื่มของผู้บริโภคในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงราย พบว่าเพศชายให้ความสนใจรับรู้ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสมุนไพรมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าสมุนไพรมีสรรพคุณบำรุงร่างกาย และนำมาเป็นส่วนผสมกับเครื่องดื่มได้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของการมีโรคประจำตัว พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้มีโรคประจำตัวมีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้ไม่มีโรคประจำตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกหัวข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง วรบุตร (2550) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนวัยกลางคน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรีที่พบว่า ประชาชนวัยกลางคนที่มีความ

สุขภาพต่างกันคือ คนที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว และโรคเรื้อรังมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองแตกต่างกันกับผู้ที่มีโรคเรื้อรังหรือโรคประจำตัวอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ผู้ที่มีโรคประจำตัวจำเป็นต้องการดูแลตนเองมากเป็นพิเศษเพื่อระงับโรคที่เป็นอยู่ไม่ให้ลุกลาม หรือทำให้โรคประจำตัวนั้นกำเริบ

2. การใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของร้อยละกลางคน พบว่า การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ และการใช้สมุนไพรของร้อยละกลางคนอยู่ในระดับมาก โดยที่ มีความสับสนว่าข้อมูลใดเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ ในระดับน้อย มีการปฏิบัติตาม และซื้อผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคำแนะนำจากข้อมูลข่าวสารที่ได้จากอินเทอร์เน็ต และซื้อผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคำแนะนำให้คนในครอบครัวในระดับปานกลาง สำหรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับสนองความต้องการในระดับมาก แต่นำข้อมูลมาจัดการตนเองและนำข้อมูลมาชี้แนะในครอบครัวในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านสุขภาพผ่านทางอินเทอร์เน็ต พบว่า เพศหญิงมีการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ การใช้สมุนไพร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ และเช่นเดียวกับผู้ที่มีโรคประจำตัวมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับในทุกด้านมากกว่าผู้ที่ไม่โรคติดต่อ สำหรับปัจจัยด้านรายได้มีความแตกต่างกันกับการรับรู้ ซึ่งพบว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท มีการรับรู้ต่ำกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าในทุกระดับที่กลับมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าทั้งนี้ผู้ที่มีรายได้มากกว่ามีการคัดกรองข่าวสารว่าควรจะได้รับข้อมูลจากสิ่งใด และสนใจเฉพาะข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ก็เป็นไปได้ สำหรับปัจจัยด้านการศึกษาพบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงมีการใช้ประโยชน์ข้อมูลมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า เฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อเท่านั้น และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่ออินเทอร์เน็ตจะมีการนำประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้มากกว่าผู้ที่มีทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตที่น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า คนวัยกลางคนมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อทางอินเทอร์เน็ต และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายแทบจะทุกบ้านจะมีอินเทอร์เน็ตใช้ที่บ้าน และมีคนติดสังคมออนไลน์มากขึ้น การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพก็ควรจะทำให้มาอยู่ในสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น พบว่าในปัจจุบันสื่อได้มีการปรับตัวมาใช้สังคมออนไลน์มากขึ้น เช่น หนังสือพิมพ์จะเข้ามาอยู่ในกลุ่มสังคมออนไลน์ให้คนได้ติดต่อ เป็นโอกาสที่ดีสำหรับหน่วยงานราชการและบริษัทเอกชนที่ต้องการให้ความรู้ด้านสุขภาพ หรือให้ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์แก่ผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ลงทุนน้อย และได้รับ

ความนิยมนั้นในปัจจุบัน นอกจากนี้พบว่าผู้ที่มีโรคประจำตัวมีการรับรู้และใช้ประโยชน์ด้านสุขภาพมากกว่าผู้ที่ไม่ได้มีโรคประจำตัว จึงควรมีการจัดกลุ่มสำหรับผู้ที่เป็นโรคแต่ละโรคเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อให้ข้อมูล และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

การรับรู้และการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพมีความสัมพันธ์กันจึงสรุปได้ว่าถ้าวัยกลางคนได้รับรู้เกี่ยวกับสุขภาพแล้วจึงมีแนวโน้มที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้วย เพราะฉะนั้นจึงควรมีการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง มีประโยชน์และถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้บริโภคจึงเป็นผลให้เขานำข้อมูลนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

บรรณานุกรม

- เกศรา ช้างวลิต. (2544). การแสวงหาข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสาร ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต **เพื่อการเรียนรู้ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**, วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรุง วรบุตร. (2550). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนวัยกลางคน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรัสศรี ปักกัตตัง. (2542). การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ **ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของหน่วยงานภาครัฐ**, วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์. (2550). การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตแอดทีฟ ในระบบธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์. มลีนี สมภาพเจริญ บรรณาธิการ. **นิเทศสยามปริทัศน์**. ๕.๑. 7(7) หน้า 65.
- ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2552). **เทคโนโลยีมัลติมีเดีย**. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- นงคราญ ไชยบาล. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมสมุนไพรกระชายดำบรรจุขวด **พร้อมดื่มของผู้บริโภคในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงราย**. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มูจิตา โพธิ์กะสงฆ์. (2551). เว็บไซต์สุขภาพ. การสื่อสารสุขภาพแบบมีปฏิสัมพันธ์และคุณภาพข้อมูลในเชิงการแพทย์ **และสาธารณสุข**. หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2544). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์.ปิซิเนสเพรส.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **รายงานภาวะสังคมไทยประจำปี 2553**. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://social.nesdb.go.th/social/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนีย์ แป้นทะเล. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการใช้สมุนไพรเพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนเครือข่ายป่าตะวันออก **กรณีศึกษา บ้านนาอีสาน หมู่ที่ 16 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรชีวภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.